

ПОЛ ВИАЛАР ПРЕМИНАВАНЕТО НА ЕКВАТОРА

Превод от френски: Ася Къдрева, 1983

chitanka.info

В една светла майска утрин, в края на миналия век, платноходът „Габиян“ напуска пристанището на Хавър. Дъщерята на неговия собственик Сидони, една непоносима фръцла, която екипажът е нарекъл „госпожица Господар“, се е качила в последната минута, против волята на капитана. На четвъртия ден от пътуването един от моряците открива нелегален пътник — едно малко момче на около десетина години, Силвестър. Той е сам на света и мечтае да стане моряк. Капитанът се съгласява да го остави и екипажът го осиновява.

Няколко дни по-късно „Габиян“ навлезе в зона на затишие и тежки дъждове се изсипаха на палубата. Небето беше оловносиво, ниско, облачно, въздухът — влажен, едва се дишаше.

— Влизаме в По-т-о-ноар^[1] — съобщи Фатом, — така се нарича екваториалната зона на безветрие.

— Значи сме близо до екватора? — каза Силвестър.

— Много близо, утре ще го прекосим... ако вятърът ни позволи, и ще преминем в другата половина на Земята.

Фатом не каза нищо повече, но по тайно събраните групички, които сварваше тук и там, по някои приготовления, които Картаю, Трегастел и другите прекратяваха, щом го забележеха, Силвестър усети, че крояха нещо.

Ла Ридел, когото наричаха „магьосникът“, се изправи изведнъж.

— Тишина! — изрева той. — Искam тишина за едно важно съобщение. Ти, Тротаба, и ти, Фредерик, ще ми донесете ритуалните дрехи.

Кланяйки се доземи и кривейки лицето си в смешни гримаси, двамата повикани моряци се отправиха към спалното помещение и извадиха от големия шкаф причудливи, лъскави, сърмени одежди, които поднесоха най-тържествено на Ла Ридел; те се заеха да го обличат с нещо като кафяво покривало, ушитo от корабно платно, с качулка, на която бяха изрязани две дупки за очите. Сетне туриха на главата му островърха шапка от червен картон, пъхнаха в ръцете му една пръчка, увита в златна хартия.

Изпод покривалото се чу един глас, но тъй променен от дебелото платно, че сякаш идеше от оня свят:

— Таз вечер, докато бях на вахта горе на гротбомбрамсела, получих едно важно съобщение от Капитан Нор. Той ми каза, че утре през деня ще прекосим голямата линия, която разполовява неговото царство; искам да кажа Великия Екватор! Капитан Нор ми даде и един списък. В него са имената на сички, дето за пръв път преминават от едната в другата страна на неговото царство и които утре ще трябва да кръстим според традицията. И той назова осем души от екипажа, между които и Силвестър.

— Забравяш някого — обади се нечий глас.

— Забравям! Кого? Ще ми се да знам...

— Е — рече Трегастел, — ами госпожица Господар!

— Какво! — изуми се Ла Ридел.

— Питам защо хич я няма на тоя списък? Ще минава ли тя за първи път? Да или не?...

— Е да, разбира се, но...

— Няма никакво но. Откак се помни Жан Гуен, никой никога не е минавал екватора, без да го кръстят. Да не сме я карали ний да идва, и тя трябва да се подчини като другите!

— Да... Да... — обади се няколко гласа — той има право...

— Ще гласуваме ли? — попита Ла Ридел.

— Да се кръсти!... Да се кръсти!... — викнаха всички.

— Прието — съгласи се Ла Ридел, — но тъй като идеята е твоя — обърна се той към Трегастел, — ти ще ѝ кажеш.

— Сега — продължи магьосникът — ще започне бдение при оръжията за всички, чиито имена съобщих. Трябва да добавят по нощници — ако имат — в бившето спално помещение, на носа, със свещ в ръка и въже на врата. Кат отидат там, ще ги затворим. Чакат ги многобройни изпитания, които ще им дадат възможност да излязат утре сутринта пречистени и готови да приемат кръщението на екватора. Хайде!

Още не беше свършил и всички моряци се втурнаха към новаците, — наобиколиха ги и им занаклузваха широки нощници, след което им туриха къси въжета на вратовете и сред смехове и груби закачки ги поведоха към бившето спално помещение, което се намираше под носовата надстройка.

Когато вратата се затвори зад тях, шестимата другари по нещастие се спогледаха.

Един глъхнещ глас се стовари изневиделица върху затворниците:
— Братя — каза той, — пригответе се да приемете първото изпитание!

Леден душ се изсипа над втрещената групичка, удави колебливите пламъчета на свещите и обрече на тъмнина бдение-то на бъдещите кръщелници при оръжията...

— Сега — заповяда той — легнете.

Опипом шестимата новаци се втурнаха да изпълняват заповедта.

— Само при команда! Всички наведнъж, скачайте върху койките си — обади се пак призрачният глас — Внимание!... Едно... Две...

На „три“ шестте момчета скочиха като един. Но койките бяха предварително тъй нагласени, че момчетата се изтърколиха едно след друго и се намериха на земята.

Те веднага усетиха, че са паднали върху нещо като легло от пух, който им лепнеше по ръцете, по краката, по гърба и лицето. Наслоената със смола и катран перушина ги покриваше от главата до петите.

— Ха така, наредихте ли се? — провикна се Панама.

— Утре сутринта още по-хубаво ще се наредите... — обади се отново глухият глас, идващ незнайно откъде.

Това беше нощ на страхове и изненади. Ту някакъв горчив дяволски пушек нахлуваше в стаята и всички бъдещи кръщелници се скъсваха да кашлят; ту замръзваха на мястото си пред някое внезапно появило се видение, от звъна на някоя камбана, идеща най-малко от оня свят, от ненадейното тупване на някого от тях, заплел крака в опнато изневиделица въже.

Към осем часа цяла делегация им донесе най-тържествено „сока“ за закуската. Трябваше да се видят с праведните апостоли, да ги попитат как са:

— Хубуу ли прекарахте нощта? Хубуу ли спяхте?

Те се нахвърлиха на горещото питие, което щеше да им възвърне силите, но тутакси го блъснаха с отвращение настрани, запревиваха се и го изплюха най на края: беше чиста сол.

Кръгла естрада, покрита с корабно платно, бе издигната в подножието на гротмачтата с помощта на греди, магаренца, траверси. Две стълби, едната откъм носа, другата откъм кърмата, водеха до нея. Откъм бизанмачтата беше поставен украсен великолепен трон, който

трябваше да е за Нептун. Отдясно и отляво се виждаха други места за сядане, за Седемте вятъра и Капитан Нор. Срещу им се издигаше нещо като ешафод с различни приспособления за изтезания. Една греда, подобна на трамплин за водни скокове, стърчеше доста напред над празното пространство, но частта между естрадата и ешафода беше изцяло заета от огромно платнено ведро. Около него, монтирани на помпата за изпразване на трюмовете от морската вода, която прониква в тях непрекъснато и най-вече в лошо време, бяха скрити мощни кранове.

Всичко започна към три часа следобед с биене на барабани.

Тозчас се образува кортежът. От всички краища на палубата, от всички люкове, иззад корабните лодки и мачтите заизлиза пъстра тълпа, пременена с най-различни парцали. Като започнеш от препасания с голямата абордажна сабя корсар, та стигнеш до накичения с пера дивак, да не говорим за Пиеро и червенокожите.

Магьосникът, който беше начело на шествието, тропна три пъти отчетливо на вратата и с глас, който идеше от корема му, попита:

— Готови ли сте?

Отвърнаха като един:

— Готови сме!

— Достатъчно ли се пържихте в мъченията на бдението?

— О, да! Да! — искрено си признаха шестимата бъдещи кръщелници.

— Добре, сега ще ви заведем най-тържествено там, където ви чака кръщението. Готови ли сте да приемете това последно изпитание?

— Да!... Да!... — завикаха те в хор.

Магьосникът превъртя ключа в ключалката, блъсна вратата.

Шестимата нещастници, които бяха прекарвали нощта и предиобеда в бившето спално помещение, бяха по нощници, с въжетата на врата, покрити със сажди, смола, пера, рошави, грозни — да те дострашее чак — и мигаха срещу светлината. Сред оглушителната врява кортежът се събра и се отправи към подножието на ешафода.

През това време от другата страна на палубата излизаше групата на официалните лица начело с Нептун, който държеше своя тризбец. Фантастична къдрава брада от талаш и стърготини се спущаше чак до коленете му. Водорасли и морска трева, извадена от нечий тюфлек,

служеха за коси. „Ветровете“ го следваха. Бузите им бяха намазани с червено, зелено или синьо — според името на табелката, повесена на гърдите или на гърбовете им.

Докато Нептун най-тържествено настаняваше своите придворни, появиха се трима капитани. Тусен, разбира се, Нестор и прочутият Капитан Нор (не друг, а самият Трегастел), който беше целият в злато и галони, дори и около крачолите.

Нептун важно поздрави тримата капитани, след туй седна, докато те заемаха местата си. Въпреки бъркотията се видя, че едно от креслата на пътеката между естрадата и ешафода беше празно.

В същия момент кортежът от шестимата другари по участ вече стигаше в подножието на гротмачтата.

— Струва ми се — каза тогава Капитан Нор, — че снощи вие натоварихте моя добър приятел, който се именува Трегастел, с една мисия...

— Да... Да... — развика се тълпата.

— С тази мисия се заех аз — Трегастел ме замести за няколко часа, докато бях сред вас, при маневрата с въздушните течения, — та заех се, рекох, да я изпълня, аз. Помолих госпожица Господар да присъствува на нашия празник. А, ето я!...

С един скок той се озова на палубата, спусна се да посрещне Сидони, която важно-важно се появи в подножието на бизаимачтата придружена от своя предан Азор. Тя бе извадила от багажа си без помощта на Фирмен, на бедния Фирмен, изчезнал за нещастие, своята най-ослепителна рокля, с най-много дантели.

— Оттук... Оттук... госпожице... — чуруликаше Трегастел Капитан Нор, чупейки кръст в раболепни поклони.

Той ѝ подаде галантно ръка, помогна ѝ да се качи по стълбата, заведе я до отделно сложеното и още незаето кресло.

— Ето... — продължаваше той — тук... ще се чувствувате чудесно, ще можете да гледате целия празник... или дз участвувате в него, госпоице...

Бе донесъл една възглавница и любезно я занাগлася на седалката; той се занимаваше с нейното настаняване и цялата му физиономия излъчваше благосклонност и участие.

Сидони постави Азор на коленете си, хвърляйки презрителен поглед към Тусен, който отиваше при Трегастел, готвеше се да се

забавлява като господарка на това представление, чието великолепие морякът бе превъзнасял до господата, за да я накара да дойде.

— Стражи! — прогърмя Нептун през един украсен с водорасли рупор. — Да се качат първите господата!

Това беше Кендиси, наречен Моко. Той съвсем не се бе примирил със съдбата си и се защитаваеше яката, ала не можеше да се изплъзне, и по-скоро носен, отколкото воден по стълбата, той се появи на ешафода.

Уплашен, Моко се въртеше, търсеше къде да се хване и тъй като нямаше нищо подходящо, взе едно смело решение: с риск да си счупи врата той се бухна напред.

Докато още беше във въздуха, оставеното върху палубата платно се изопна внезапно, теглено от силни ръце, и юнгата меко се приземи в средата. В този момент, „по метода на покривката“, опъвайки силно платното, мъжагите, които държаха краищата му, при команда „Хо-о-оп!“ изпратиха нещастния Кендиси към небето. Едва бе стигнал долната рея, когато двата крана се отприщиха, задействувани от ловки ръце: кръстосвайки се над платното, двете струи следваха неотстъпно „пациента“. Той политаше нагоре, падаше, отново политаше — щедро намокрен, вече покръстен както трябва.

Всичко това беше тъй смешно, че Сидони не можа да се сдържи да не изръкопляска от възторг. Затова тя изостави за миг Азор, който рипна и се озова на подвижния под. Оттам, с един забележителен за тези лапички скок, той се намери на ешафода и с бързина, на която го смятаха неспособен, се спусна по стълбата.

— Кучето ми! — викаше Сидони. — Хванете го!

Азор се пхна в междупалубието. Там, без да се колебае, той изчезна в нещо като килер, но достатъчно бързо, за да не може да го види Картаю, който вече идеше зад него.

Там, зад разни стари метли, имаше една стълба, която се спускаше към вътрешността на кораба. Все тъй следвано от едноръкия, кучето се губеше между струпаните бали. В края на трюма се виждаше врата, но с малък отвор за котките в долната ѝ част. Малкият гъвкав териер се пропхна през него.

Разнесоха се радостни джафкания и изведнъж Картаю чу силен глас, който казваше:

— Хайде, миличкото ми!... тук!... тук!... долу лапите!...

С един удар на рамото той разклати прогнилата врата, която поддаде. На лицето му се изписа учудване: един разпарцален човек — рошав, брадясал, раздърпан — галеше кучето и плачеше.

— Фи... Фи... Фирмен! Какво пра... пра... пра... правиш тук?

Макар че съвсем не беше трудно да се разбере какво правеше там Фирмен — трябваше само да се види как се е настанил! Мястото, където се намираше, беше тясно пространство в средата на кораба, сигурно скривалище тъкмо в най-широката част на „Габиан“, където най-малко отвсякъде другаде на кораба се чувствуваше клатенето.

Как се бе озовал там? Много просто. Вълната, от която всички мислеха, че е отнесен, го бе чисто и просто шибнала по палубата, но той не бе прехвърлил перилата. Не. Капакът на един люк се бе изместил от вълната. Той бе паднал на дъното и бе загубил съзнание. Машинално поставен на мястото от първия минал моряк, люкът се бе затворил над него. Беше останал там четирийсет и осем часа, изтощен от морската болест, самото положение на тялото му бе укротило повръщанията — най на края той се бе почувствувал тъй добре, както от тръгването си от Хавър насам не се бе чувствувал.

— Какво пра... пра... виш тук? — повтаряше Картаю.

— Е — отвърна Фирмен, — нали виждате!

— Господи — възкликна Картаю, грабвайки го за рамото, — тогава ти ни накара да ми... мислим, че си и... и... изчезнал, а през цялото това време си бил скри... скрит тук!

— Да... да... — призна Фирмен, — но моля ви, господин Картаю...

— Няма никакъв господин Кар... Кар... Картаю. Хайде, марш! Тръгвай напред, идващ тъкмо навреме. Не, само като си помисля, че без малко щеше да се и-и-измъкнеш от кръ... кръ... кръщавката!

Със здравата си ръка той вдигна за яката, по-скоро понесе нещастния Фирмен към палубата.

Появата на двамата мъже, единият буцащ другия напред, заобиколени от тези, които бяха тръгнали да търсят кучето, произведе невероятен ефект. Без колебание Картаю насочи към ешафода намерения слуга.

Когато вече стъпи на платформата, когато видя пред себе си всички тия луди, облечени като диваци, когато най на края забеляза и

изправената Сидони — жив образ на гнева, клетият човечец падна на колене.

— Простете! Простете ми, госпожице! — проплака, кършейки за милост ръце към младото момиче.

Но гръмливият глас на Картаю превъзможна бъркотията. Той блъсна Фирмен към трамплина и когато слугата вече стъпи, там, той го спря с едно тъй повелително „Стой!“, че Фирмен се закова на място.

— Фирмен — рече тогава Нептун и се надигна, — Фирмен, ти ще бъдеш наказан за измяна. Ето те върху една не много широка дъска и под нея няма абсолютно нищо, под нея е нищото, в края на краищата... Ако можеш да стигнеш до края на тази дъска и да се върнеш, без да паднеш, аз, Великият Нептун, ще наредя да те помилват... ако ли не...

Нещастният Фирмен не се поколеба, той знаеше, че си заслужава наказанието — пристъпи храбро крачка напред а извика:

— Моля госпожицата да ми прости...

...И изчезна в празното пространство. Клетникът си мислеше, че е паднал в морето, защото започна да крещи:

— Помощ! Давя се! Спасете ме!

Едва когато струите свалиха водната си превръзка от очите му и когато оглушителният кикот на хората достигна до него, той разбра цялата измама. Посрамен и прогизнал, той успя най на края да се измъкне; през цялата вечер повече никой не го видя.

Въпреки всичко произшествието, предизвикано от появилия се отново Фирмен, не промени нищичко от предвидения сценарий. Панама, Фраганон, Лео Белек си минаха по реда и Силвестър съвсем разумно изтърпя всички изпитания, но в последната минута успя да повлече със себе си и самия палач под струите, които не секваха.

Силвестър и палачът се боричкаха още под кръстосаните струи вода, когато Трегастел се изправи изведнъж и поиска тишина.

— Госпожице — започна той, обръщайки се към Сидони, — и вие, Капитан Нор, и вие, Ветрове, и всички вие от кормилото до мачтите, моля ви да ме изслушате за минута.

— Ш-ш-т! Ш-ш-т! — разнесе се в тълпата.

— Чували ли сте вие, откак моряк се помни, човешко същество да е прекосило Великия Екватор, без да мине през тази церемония?

— Не!... Не!... Никога!... — ревна тълпата.

— Нали чухте, госпоице — рече Трегастел, покланяйки се още веднъж към Сидони... — Тогава знаете ли какво трябва да направите?

— Аз?... Искате да кажете, че... аз?...

— Разбира се! — потвърди Трегастел.

— Капитане — изскърца с леден глас Сидони, — моля да наредите на вашите хора да се отнасят с уважение към мен.

Капитанът се надяваше, че моряците ще пожелат Сидони, но познаваше традицията.

— Госпожице Годервил — каза той, — традицията си е традиция...

— Но кой тук е господар на кораба?

— Днес — каза той — господари са Капитан Нор и Съветът на ветровете, а най-вече Великият Нептун. Ако искате да ви пожелат, отнесете молбата си към него.

— Няма да се унижавам да искам милост от тях, само ги предупреждавам, че ако някой посмее да ме докосне, повече никога не ще пътува с корабите на моя баща!

— Да ви докоснем! И наум не ни е идвало, моя малка госпожичке — рече Трегастел.

И дръпвайки бързо едно въже, което бе предварително приготвил и завързал за дървеното магаре под платформата, където се намираше Сидони, стори тъй, че всичко се наклони напред. Напразно младото момиче се опита да се задържи — беше неподготвено, извика и с главата напред падна в платното, вече почти пълно с вода.

Дявол да го вземе, тя вече беше там и вече никой не се двоумеше. В края на краищата, госпожица Господар или не, и тя трябваше да си мине по реда, както всички други — и господин дьо Годервил преди четирийсет години трябваше да се подчини на този обичай.

Сидони крещя, вика — нищо не помогна: беше полята, измокрена, кръстена. Когато най-накрая излезе от това досадно положение, тя се загърна надменно в прогизналите си парцали и позеленяла от яд и безсилна ярост, се прибира в кабината си.

---

[1] Черното гърне (фр.). Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.